

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI SƏHIYYƏ NAZİRLİYİ
AZƏRBAYCAN TİBB UNİVERSİTETİ**

NEYROCƏRRAHİYƏDƏ REABİLİTASIYA

FƏNNİ ÜZRƏ

050803 – “Fizioterapiya və tibbi reabilitasiya” ixtisası üzrə

TƏDRİS PROQRAMI

BAKI – 2023

Tərtib edən:

**“Fizioterapiya və tibbi rehabilitasiya”
kafedrasının əməkdaşları**

Kafedra müdiri, t. .f.d. dosent Paşa Mehdiyev Surxay ođlu

 mza _____

t. .f.d., dosent S daq t Quliyeva Qədir qızı

 mza _____

t. .f.d., assistent Vaqif Cəlilov Çingiz ođlu

 mza _____

Rəy verənlər:

- 1. Universitet daxili**
- 2. Universitetdən kənar (yerli və ya xarici)**

Fənn proqramına Elm və Təhsil Nazirliyindən nəşr hüququ (qrif) o zaman alınır ki, sizin fənn Elm və Təhsil Nazirliyinin təsdiq etdiyi təhsil proqramında mövcuddur.

Fənn proqramına Azərbaycan Tibb Universitetindən nəşr hüququ (qrif) o zaman alınır ki, sizin fənn universitet tərəfindən müəyyən edilmiş fəndir və tədris işçi planında mövcuddur.

**Fənn proqramına Elm və Təhsil Nazirliyindən
nəşr hüququ (qrif) alınması üçün tələb olunan sənədlər**

- 1 – Kafedradan çıxarış
- 2 – Fakültə elmi şurasından çıxarış
- 3 – Tədris-metodik şuradan çıxarış (əgər şura varsa)
- 4 – 2 rəy (universitet daxili və kənar)
- 5 – Notariusdan təsdiq olunmuş ərizə forması (qrif almaq üçün)
- 6 – Fənn proqramı möhürlənmiş və imzalanmış (möhür universitetin; imza proqramı tərtib edənlərin)
- 7 – Rektorun adından Elm və Təhsil Nazirliyinə məktub
- 8 – A4 formatında təqdim etmək olar

**Fənn proqramına Azərbaycan Tibb Universitetində
nəşr hüququ (qrif) alınması üçün tələb olunan sənədlər**

- 1 – Kafedradan çıxarış
- 2 – Fakültə elmi şurasından çıxarış
- 3 – Tədris-metodik şuradan çıxarış (əgər şura varsa)
- 4 – 2 rəy (universitet daxili və kənar)
- 5 – Notariusdan təsdiq olunmuş ərizə forması (qrif almaq üçün)
- 6 – Fənn proqramı möhürlənmiş və imzalanmış (möhür universitetin; imza proqramı tərtib edənlərin)
- 7 – Kafedra müdirinin adından rektora məktub
- 8 – A4 formatında təqdim etmək olar

GİRİŞ

AKTS: 4

Fənnin məzmunu

1. 1960-cı illərin ortalarından başlayaraq neyrocərrahiyyə inkişaf etməkdədir və cərrahiyyədə nevroloji bütövlüyün qorunmasına gətirib çıxaracaq üsullar və müasir avadanlıqlar inkişaf etdirilməkdədir. Lakin bu cərrahi əməliyyatların müəyyən bir qismi ya daimi nevroloji problemlərlə, ya da ölümlə nəticələnir. Bunun üçün də neyrocərrahiyyə sahəsində reabilitasiya tədbirlərinin öyrənilməsi və inkişaf etdirilməsi prioritet məsələlərdən biridir. Bu fənn nəticəsində tələbələrə aşağıdakı biliklərin öyrədilməsi planlaşdırılır: mərkəzi və periferik sinir sisteminə təsir edən nevroloji xəstəliklərdə müvafiq ölçmə və qiymətləndirmə metodları, beyin və medulla spinalis yaralanmaları üçün müvafiq ölçmə və qiymətləndirmə metodları, neyrocərrahi fizioterapiya və reabilitasiya sahəsindəki xüsusi qiymətləndirmə yanaşmaları nəticəsində əldə edilən məlumatlar, fəaliyyət və iştirak səviyyəsində işin problemlərini müəyyənləşdirmək və hesabat vermək, fizioterapiya və reabilitasiya proqramını qısamüddətli və uzunmüddətli hədəfləri müəyyənləşdirərək əsas səviyyədə hazırlamaq, həyata keçirmək və hesabat vermək. Bu baxımdan fizioterapiya və reabilitasiya sahəsində qrup şəkilində işləmək, fənlərarası iş prinsiplərini, neyrocərrahiyyə bölməsinin işləməsi ilə əlaqəli prinsipləri tətbiq etmək vacibdir.
2. Proqram 10 saat müəhazirə, 50 saat seminar dərslərindən ibarətdir və 4 krediti əhatə edir.
3. Fənn III kurs tələbələrinə V semestr-payız semestrində 1 semestr müddətində tədris olunur
4. Neyrocərrahiyyə tibbi yardımın ən həssas sahəsidir. Burdakı xəstələrin arasında hərəkət qabiliyyətini itirənlər çoxluq təşkil edir və demək olar ki, pasientlərin hamısı təyinatından asılı olaraq uzunmüddətli və qısa müddətli reabilitasiya kursu keçir. Bunun üçün də bu biliklərə yiyələnmək stasionar şəraitdə fəaliyyət göstərən reabilitoloq üçün çox vacibdir.
5. Bu sahədə əldə edilmiş biliklər tələbələrə neyrocərrahiyyədə stasionar mühitdə karyera qurmaq üçün yardımçı olacaqdır.

Fənnin məqsədi:

Bu kursun məqsədi, neyrocərrahi xəstəliklər, medulla spinalis zədələri, baş beyin və medulla spinalis şişləri və mərkəzi - periferik sinir sisteminə təsir edən xəstələrdəki əvvəlki nəzəri bilik və bacarıqlarını kliniki işə köçürmək üçün töhfə vermək, vəziyyətə uyğun klinik problem həllini, qərar qəbul etmə bacarıqlarını və nevroloji reabilitasiya sahəsində fənlərarası iş münasibətlərinin inkişafına töhfə verməkdir.

Tələbə nəyi bilməlidir:

1. Klinik tədqiqin məzmunu, məqsədləri, öyrənmə nəticələri, tələbə qiymətləndirməsi, avadanlıq, uçotun aparılması, bölmənin işləməsi və prinsipləri haqqında məlumatları tələbələrə ötürmək.
- 2 -Vəziyyətə aid fizioterapiya və reabilitasiya proqramının həyata keçirilməsi, fənlərarası və çoxşaxəli araşdırma ehtiyaclarını təyin etmək, xəstələri məsləhətçilərlə istiqamətləndirmək.
- 3- Tətbiq olunan fizioterapiya və reabilitasiya proqramının monitorinqi

Tələbə nəyi bacarmalıdır

Mərkəzi və periferik sinir sisteminə təsir edən nevroloji xəstəliklərdə müvafiq ölçmə və qiymətləndirmə metodlarını seçmək və tətbiq etməyi, qiymətləndirmə nəticələrini təhlil etməyi

Beyin və medulla spinalis yaralanmaları üçün müvafiq ölçmə və qiymətləndirmə metodlarını seçib və tətbiq etməyi və nəticələrini təhlil etməyi.

Neyrocərrahik fizioterapiya və reabilitasiya sahəsindəki xüsusi qiymətləndirmə yanaşmaları nəticəsində əldə edilən məlumatlarla işləmək, fəaliyyət və iştirak səviyyəsində işin problemlərini müəyyənləşdirmək və hesabat vermək.

Fizioterapiya və reabilitasiya proqramını qısamüddətli və uzunmüddətli hədəfləri müəyyənləşdirərək əsas səviyyədə hazırlamaq, həyata keçirmək və hesabat vermək.

Bu baxımdan fizioterapiya və reabilitasiya sahəsində qrup işləri fənlərarası iş prinsiplərini tətbiq etmək

Neyrocərrahiyyə bölməsinin işləməsi ilə əlaqəli prinsipləri tətbiq etmək.

Tələbə nəyə yiyələnəcəkdir:

Bu xəstələrin fizioterapiya və reabilitasiyası ilə əlaqəli əsas tətbiqlərin aparılma bacarığına,.

PROQRAM

Proqram 10 saat müəhazirə, 50 saat seminar dərslərindən ibarətdir və 4 krediti əhatə edir. Bu fən üzrə fizioterapiya tələbələri mərkəzi və periferik sinir sisteminə təsir edən nevroloji xəstəliklərdə müvafiq ölçmə və qiymətləndirmə metodlarını, beyin və medulla spinalis yaralanmaları üçün müvafiq ölçmə və qiymətləndirmə metodlarını, neyrocərrahiyyədə fizioterapiya və reabilitasiya sahəsindəki xüsusi qiymətləndirmə yanaşmaları nəticəsində əldə edilən məlumatlarla işləməyi, fəaliyyət və iştirak səviyyəsində işin problemlərini müəyyənləşdirməyi, fizioterapiya və reabilitasiya proqramını qısamüddətli və uzunmüddətli hədəfləri, bu baxımdan fizioterapiya və reabilitasiya sahəsində qrup işləri fənlərarası iş prinsiplərini tətbiq etməyi öyrənəcəkdir.

Fizioterapist və reabilitoloq ixtisası üzrə III kurs tələbəri üçün

“ Neyrocərrahiyyədə reabilitasiya, fənnindən müəhazirələrin

mövzu planı

Hafta	Mövzu	Muh
1	Mərkəzi və periferik sinir sisteminə təsir edən nevroloji xəstəliklərdə müvafiq ölçmə və qiymətləndirmə metodları, reabilitasiya proqramını müəyyənləşdirmək	2
2	Beyin və medulla spinalis yaralanmaları üçün müvafiq ölçmə və qiymətləndirmə metodları və reabilitasiya proqramını müəyyənləşdirmək	2
3	Beyin və medulla spinalis sisteminə təsir edən şişlərin post-operasion qiymətləndirmə və post-op reabilitasiya proqramını müəyyənləşdirmək	2

4	Neyrocərrahik fizioterapiya və reabilitasiya sahəsindəki xüsusi qiymətləndirmə	2
5	Neyrocərrahik fizioterapiya və reabilitasiya sahəsindəki xüsusi reabilitasiya programı	2

Cemi 10 saat

Fizioterapist və reabilitoloq ixtisası üzrə III kurs tələbəri üçün

“ Neyrocərrahiyyədə reabilitasiya,, fənnindən təcrübə dərslərinin

mövzu planı

Hafta	Mövzu	Muh
1	Neyrofiziologiya və neyropatologiyaya giriş	4
2	Perioperativ yardım Neyrocərrahiyyə şöbəsində yatmış xəstələrin reabilitasiya proqramlarını izləmək	4
3	Şişlər Neyrocərrahiyyə şöbəsində yatmış xəstələrin reabilitasiya proqramlarını izləmək	4
4	Serebral metastaz və limfoma Neyrocərrahiyyə şöbəsində yatmış xəstələrin reabilitasiya proqramlarını izləmək	2
5	Vaskulyar patologiyalar Neyrocərrahiyyə şöbəsində yatmış xəstələrin reabilitasiya proqramlarını izləmək	4
6	Travmalar, kəllə beyin travmaları Neyrocərrahiyyə şöbəsində yatmış xəstələrin reabilitasiya proqramlarını izləmək	2
7	Spinal travmalar Neyrocərrahiyyə şöbəsində yatmış xəstələrin reabilitasiya proqramlarını izləmək	2
8	Hidrocefaliya, neyrocərrahiyyə şöbəsində yatmış xəstələrin reabilitasiya proqramlarını izləmək	4
9	Pediatrik neyrocərrahiyyə Neyrocərrahiyyə şöbəsində yatmış xəstələrin reabilitasiya proqramlarını izləmək	4
10	Kraniosinostoz. Neyrocərrahiyyə şöbəsində yatmış xəstələrin reabilitasiya proqramlarını izləmək	2
11	Spinal disrafizm. Neyrocərrahiyyə şöbəsində yatmış xəstələrin reabilitasiya proqramlarını izləmək	4
12	Pediatrik neyro-ankologiya. Neyrocərrahiyyə şöbəsində yatmış xəstələrin reabilitasiya proqramlarını izləmək	4
13	Spinal neyrocərrahiyyə. Neyrocərrahiyyə şöbəsində yatmış xəstələrin reabilitasiya proqramlarını izləmək	4
14	Periferal və kranial sinirlər Neyrocərrahiyyə şöbəsində yatmış xəstələrin reabilitasiya proqramlarını izləmək	2
15	Funksional neyrocərrahiyyə. Neyrocərrahiyyə şöbəsində yatmış xəstələrin reabilitasiya proqramlarını izləmək	2
16	Neyrocərrahiyyədə infeksiyalar Neyrocərrahiyyə şöbəsində yatmış xəstələrin reabilitasiya proqramlarını izləmək	2

50 saat

METODİKİ TƏMINAT:

1. Anne J. Moore and David W. Newell (Eds) Neurosurgery //Principles and Practice Series Editor: //John Lumley British Library Cataloguing in Publication Data Neurosurgery.// – (Springer specialist surgery series)// ISBN 185233522X
2. Annie Burke-Doe. Physical therapy case files. Neurological Rehabilitation. New York: McGraw-Hill,2014.
3. Armutlu K, Spasticity and its managements with physical therapy applications in Multiple sclerosis patients. Nova Publisher 2009
4. Cohen, H. (1999) Neuroscience for Rehabilitation, 2nd edn. Lippincott Williams & Wilkins, Philadelphia.

1- TEXNİKİ TƏCHİZAT:

Fənn üzrə mühazirə və praktiki məşğələlər multimedia avadanlıqları (proyektor, ekran və s.) ilə təchiz olunmuş auditoriyalarda keçirilir.

Kağız formatı 60x84 1 / 16
Sifariş . Tiraj 30.

Azərbaycan Tibb Universitetinin
nəşriyyatında çap edilmişdir.
Tel.: (012) 595-55-76